

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitulvm XL. Scriptum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

defectum patitur, quòd electores quidam minore excommunicatione affecti fuerint, pro certo habere videtur, si in maiore excommunicatione fuissent, electionem irritam futuram fuisse.

NOTANDUM II. Si in electione, aut alio actu siue contractu, defectus aliquis expositiui iuris constitutione pendens, interueniat, Princeps, qui in spiritualibus est Romanus Pontifex, ex plenitudine potestatis, eum supplere potest; id est, efficere, vt rarus & validus existat, perinde ac si ab initio legitime fuisset institutus. Sic colligitur ex c. isto, & tradit hic Anton. n. 3. Abb. n. 3. Card. Zabarella in Clem. Pastoralis, §. Cæterum not. 3. de sent. & re iudic. Quare dicere interdum solent Canonistæ; quòd *Papa facere potest ex non ente ens*, quando videl. ex certa scientia seu de plenitudine potestatis, actum inuolidum confirmat, seu potius innouat, & validum reddit. Verùm tali potestate vt censendum non est cum præiudicio tertij, iuxta ea quæ dixi in c. quæ in ecclesiam 7. de Constitut.

CAPITVLVM XL.

Scriptum.

PARAPHRASIS.

Cum in discordia ad ecclesiam Constantino-politanam ex vna parte Archiepiscopus Eradiensis postulatus fuisset, ex altera verò parte S. Plebanus S. Pauli de Venetijs electus, vtraque pars tam postulantium, quam eligentium, ad Sedem Apostolicam missis Procuratoribus, causam suam defenderunt. Sed quia Pontifex Innocent. III. ex transmissis & relatis coram se plenam controuersie cognitionem assequi non potuit, eam proximo Notario suo commisit, mandans eidem, vt diligentissime inquirat: Venetijs quidem de moribus postulati & electi; quia ibi nati & educati fuerunt; Constantinopoli verò, vbi postulatio & electio peractæ, de studijs postulantium, atque eligentium, deque

cæteris rebus, quæ ad causæ instructionem pertinere poterant. Tum verò, si partes in eum vt Iudicem consentiant, procedat hoc modo: Si constiterit, rem ita se habere, sicuti Pontifici relatum fuerat, quòd Canonici consenserint, vt septem Præpositi, per se, vel per alios, ad electionem admitterentur, duo item Procuratores pro cæteris Conuentialium ecclesiarum Prælati; tunc si tot eo tempore Prælati fuerint, vt eorum voces, vnà cum suffragijs septem Præpositorum, & nouem Canonicorum, (quos constat in postulatione Archiepiscopi consensisse) duplo maiorem numerum facerent, quàm erat numerus Electorum Plebani, videl. sedecim; dictam postulationem, dummodò postulatus dignus sit, Apostolica auctoritate admittat. Sin autem ad faciendum numerum duplo maiorem postulantium vota simul iuncta non ascendunt, tum electionem Plebani confirmet, si indignus non sit. Quòd si verò duplo maior numerus postulantium repertus fuerit, sed qui postulatus est, indignus; tum vtramque, postulationem videl. & electionem, reprobet, præterquam si omnes, aut maior pars postulantium deliquerint postulando indignum; hoc in casu electionem confirmet, si electus idoneus est; quippe cum illis priuatis ius eligendi ad alios deuolutum sit.

SUMMARIUM.

1. Electores electionem, vel postulationem suam coram Superiore prosequi possunt, petentes, vt ea si canonica sit, admittatur, vel confirmetur.
2. Præpositus ecclesie Cathedralis, si non sit etiam Canonicus, non habet vocem in Capitulo, nisi aliud obrineat consuetudo.
3. Ad electionem Prælati potest quispiam mittere non tantum vnum, sed plures, & hi possunt à pluribus constitui, quorum nomine ac loco plura suffragia habeant.
4. Si postulatio cum electione concurrat, vt illa admittenda sit, debent due partes

V u

Capi-

Capitularium consensisse in postulandum.

5. *Si plures Vniuersitates congregentur ad expediendum actum, habentes vocem seu ius suffragij, non vt diuersa Corpora seu Vniuersitates, sed vt earum persona omnes vnum pro presente actu Corpus aut Collegium efficiunt, tum attendi debet ad numerum suffragantium secundum capita, & non secundum corpora.*
6. *Promotus ad pralaturam, si ad aliam eligatur, aut postulesur, iterum premissis examine approbari debet.*

NOTANDVM I. Electores, electionem, postulationemue suam coram Superiore prosequi possunt, petentes, vt ea, si canonica sit, admittatur, vel confirmetur. Ita hic, & in c. bonæ 36. vbi id Abb. notauit n. 3. hoc titulo.

NOTANDVM II. Præpositus ecclesiæ Cathedralis, si non sit etiam Canonicus, non habet vocem in Capitulo, nisi aliud obtineat consuetudo. Ita colligi videtur ex hoc c. & notauit Abb. hic n. 4. Idque in Germaniæ Ecclesiis Cathedralibus etiam inde constat, quia in ijs Præpositura est prima dignitas post episcopalem; & tamen Capituli Caput Decanus est, iurisdictionem aliquam in Canonicos exercens.

NOTANDVM III. Ad electionem Prælati potest quispiam mittere non tantum vnum, sed etiam plures; Et possunt hi siue plures, siue vnus, à pluribus constitui, quorum nomine ac loco plura suffragia habeant. Ita sumitur ex textu huius c. quando dicitur, duos Procuratores tot habuisse voces, quot eo tempore Ecclesiæ Conuentuales habebant Prælatos, quorum nomine illi aderant. Videri potest c. si quis iusto 46. hoc tit. in 6. Idcirco autem, interprete Gl. hic ver. temporis, Pontifex ait, numerandos esse Prælatos, qui tunc vivebant: Quia si ecclesia aliqua vacabat, Capitulo siue Conuentui non competeat ius electionis: Et tenim Capitulum vacante Sede non succedit in ijs, quæ Prælato iure speciali competunt ratione dignitatis, vt docent DD. in c. verum 7.

de foro compet. Abb. hic n. 13. Anton. n. 28. Hoc autem ius eligendi Patriarcham Constantinopolitanum Prælati ecclesiæ Conuentualium iure speciali consuetudinis, aut priuilegij, competeat ratione dignitatis eorum. Ergo, &c.

NOTANDVM IV. Si postulatio & electio in discordia concurrant, vt illa admittenda sit, necesse est duas partes Capitularium consensisse in postulandum. Ita habetur hic expressè, & docui in c. 3. de postulat. Prælatorum not. 4. Quamobrem cum electionis de Plebano fuerint vota sedecim; Præpositorum autem septem, & Canonicorum nouem postulantium Archiepiscopum vota itidem sedecim; inquiri iubet Pontifex, quoniam fuerint Prælati; quorum omnium & singularum nomine Procuratores nulli in eundem Archiepiscopum consenserunt. Necesse enim erat, minimum etiam sedecim fuisse, vt postulatio in ea discordia admitti posset. Quod si tantus Prælatorum numerus non fuisset, sed solum quindecim v. g. ideoque vota pro Archiepiscopo vniuersim triginta & vnum, hoc in casu voluit Papa Plebani electionem; si is dignus sit, confirmari; quia facta esset à plusquam tertia suffragantium parte, quo in casu plerumque electionem confirmari, docui in cit. c. 3. not. 4.

NOTANDVM V. Si plures Vniuersitates congregentur ad expediendum actum, habentes vocem seu ius suffragij, non vt diuersa Corpora, seu Vniuersitates, sed vt earum personæ omnes vnum pro presente actu Corpus, aut Collegium efficiunt: tum attendi debet ad numerum suffragantium secundum capita, & non secundum corpora. Ita colligitur ex c. Cumana 5. hoc tit. & in hoc etiam c. apparet: Cum enim esset Capitulum, seu Corpus Canonicorum; & Vniuersitas Prælatorum Conuentualium habentium ius suffragij, quatenus erant personæ singulares, prout additio Gl. hic annotauit ver. duo; & septem Præpositi; iussus est Legatus computare numerum personarum seu capitum omnium suffragantium: Secus autem est, si diuersa Corpora seu Congregationes conueniant ad quippiam decernendum, tanquam

tanquam corpora: hoc enim in casu non attenditur ad numerum personarum seu capitulum; sed fieri potest, vt quod paucioribus secundum Capita visum fuit, id ex plurium Corporum sententia decretum censeatur, sicuti hic explicat Abb. n. 6. & declarauit in c. pastoralis 14. not. 3. de rescript.

NOTANDVM VI. Si in discordia duo decreta postulationis, aut electionis formata sint, vnum de persona digna, alterum de indigna, fieri potest, vt valeat decretum de digno, etiam si sit à minore, v. g. tertia parte Electorum; si ponamus omnes eos, aut saltem tam multos scienter elegisse, vel postulasse indignum, vt ijs priuatis, eligentes dignum maiorem Capituli partem efficiant. Ita sumitur ex textu c. huius in fine, & explicat Abb. n. 14. in casu 4. docui idem in c. cum Vintoniensis 25. not. 3. q. 1. & dicitur iterum in c. congregato 53. eod. hoc tit.

NOTANDVM VII. Promotus ad prælaturam, si ad aliam eligatur, aut postuletur, iterum præmissis examine, approbari debet; cum fieri possit, vt impedimentum, aut indignitatem postea contraxerit, maxime si ad aliam dignitatem promouendus sit, vt in casu huius c. ad Patriarchatum, prout. Gl. hic notauit ver. præsumitur.

CAPITVLVM XXI.

Ne pro defectu.

PARAPHRASIS.

Ne Ecclesiæ, si Pastoribus diu destitutæ sint, à lupis, (id est, animarum raptoribus) inuadantur, & damnnum spirituale patiantur, aut in temporalibus facultatibus detrimentum incurrant, in generali Concilio Lateranensi sub Innocentio III. Pontifice, cap. 23. statutum est, vt non ultra tres menses Cathedrales & regulares ecclesiæ vacent: Intra quod temporis spatium, si electio Prælati (iusto cessante impedimento) celebrata non fuerit, Electores, seu ad quos eligendi potestas pertinet, ea vice priuati existant, & ius eligen-

di ad proximum Superiorem deuoluatur: Qui & ipse intra tres menses (ad die deuolutionis numerandos) cum consilio Capituli sui & aliorum prudentium virorum, Deum præ oculis habens, ecclesiæ viduæ personam idoneam providere teneatur, & quidem ex eadem ecclesia, si idoneus reperiatur, alioquin ex alia: nisi ipse quoque vltionis canonice poenæ subiectus esse velit.

SUMMARIUM.

1. Ecclesia Cathedrales & regulares ultra tres menses vacare non debent. Alias autem prælaturas, dignitates & beneficia sufficit intra semestre tempus conferri, & provideri.
2. Prælaturas ecclesiarum collegiarum probabiliter etiam intra trimestre tempus provideri debent, quarum Prælati ordinariam ac generalem iurisdictionem in clericos sua ecclesia, iure speciali, exercent.
3. Tempus istud trimestre, extra casum necessitatis solus Papa restringere potest.
4. Computari debet à die vacationis cognita.
5. Tempus hoc à iure definitum non currit iuste impedito, si agatur de pena obmaram seu negligentiam.
6. Deuolutio potestatis eligendi propter negligentiam electorum sit ad proximum Superiorem, cuius est confirmare electum.
7. Prælatus in iis, quæ iure ac potestate ad se deuoluta expedit, non tenetur requirere consensum Capituli sui, nisi ex quadam æquitate.
8. Superior, ad quem deuolutio facta est, debet aliquem eligere ex eiusdem ecclesiæ gremio sine corpore, modo idoneus ad sit: alias potest ex alia ecclesia personam idoneam assumere.

NOTANDVM I. Ecclesiæ Cathedrales, & regulares ultra trium mensium spatium vacare, seu Pastore carere non debent, vti hic statuitur. Sed alias Prælaturas, dignitates,